

PREDMET: Postupak sa robom koja se nalazi u postupku carinskog skladištenja a vlasnici robe su brisani iz registra APR

VEZA: Akt Uprave carina broj 148-03-030-01-417/2013 od 21.11.2013. godine

Imajući u vidu probleme koji su se pojavili u praksi carinarnica u vezi sa rešavanjem statusa robe koja se nalazi u postupku carinskog skladištenja a čiji su vlasnici brisani iz registra Agencije za privredne registre i učestala pitanja držalaca javnih carinskih skladišta o mogućnosti podnošenja deklaracije za stavljanje robe u slobodan promet i raspolaganja robom na osnovu stečenog založnog prava nad robom, u cilju pravilnog i jednoobraznog postupanja, dopunjuje se akt Uprave carina broj 148-03-030-01-417/2013 i u tom smislu obaveštavamo vas o sledećem:

Odnos držaoca i korisnika skladišta reguliše se posebnim ugovorom koji zaključuju ova lica, a u kom detaljno regulišu svoja prava i obaveze u skladu sa odredbama Zakona o obligacionim odnosima („Sl. List SFRJ“ br. 29/78, 39/85, 45/89 – odluka USJ i 57/89, „Sl. List SRJ“ br. 31/93 i “Sl List SCG“ br. 1/2003-Ustavna povelja). Tako, prema članu 730. navedenog zakona, ugovorom o uskladištenju obavezuje se skladištar da primi i čuva određenu robu i da preduzima potrebne ili ugovorene mere radi njenog očuvanja u određenom stanju, te da je preda na zahtev ostavodavca ili drugog ovlašćenog lica, a ostavodavac se obavezuje da mu za to plati određenu naknadu. Saglasno članu 736. ovog zakona, za svoja potraživanja iz ugovora o uskladištenju i ostala pitanja potraživanja nastala u vezi sa čuvanjem robe, **skladištar ima založno pravo na toj robi**. Ukoliko ostavodavac ne podigne robu po isteku ugovorenog roka ili po isteku godine dana ako nije ugovoren rok za čuvanje, skladištar može za njegov račun prodati robu na javnoj prodaji, ali je dužan obavestiti ga prethodno o svojoj nameri i ostaviti mu naknadni rok od najmanje osam dana da robu podigne (čl. 737. pomenutog zakona).

Držaoci skladišta koji su stekli založno pravo nad uskladištenom robom, to svoje pravo mogu ostvariti na osnovu odredaba Zakona o obligacionim odnosima kojima je regulisano pravo založnog poverioca i tu treba imati u vidu dve situacije:

Shodno članu 980. navedenog zakona, ako poveriočevo potraživanje ne bude namireno o dospelosti, **poverilac može zahtevati od suda odluku** da se stvar proda na javnoj prodaji, ili po tekućoj ceni kada stvar ima berzansku ili tržišnu cenu.

Kada su u pitanju ugovori u privredi, saglasno članu 981. navedenog zakona, ako dužnik ne namiri o dospelosti potraživanje nastalo iz ugovora, **poverilac nije dužan obraćati se sudu**, nego može pristupiti prodaji založene stvari na javnoj prodaji po isteku osam dana od upozorenja učinjenog dužniku (kao i zalagodavcu kad to nije isto lice), da će tako postupiti. Napominjemo da su ugovori u privredi po zakonskoj definiciji, ugovori koje preduzeća i druga pravna lica koja obavljaju privrednu delatnost, kao i imaooci radnji i drugi pojedinci koji u vidu registrovanog zanimanja obavljaju neku privrednu delatnost, zaključuju među sobom u obavljanju delatnosti koje su predmet njihovog poslovanja ili su u vezi sa tim delatnostima.

Imajući u vidu citirane zakonske odredbe, sa aspekta primene carinskih propisa, založno pravo nad uskladištenom robom može se tretirati kao pravo raspolaganja nad tom robom, ali uz poštovanje svih ograničenja predviđenih obligacionim propisima.

S obzirom da se carinski postupak okončava kada se za robu koja je u tom postupku odredi neko drugo carinski dozvoljeno postupanje ili upotreba i kako Carinskim zakonom („Sl. Glasnik RS“ br. 18/10 i 111/12) nije propisano da lice koje je podnelo dokument za jedan carinski postupak (npr. postupak carinskog skladištenja), mora da podnese i carinski dokument za novi postupak (npr. deklaraciju za stavljanje robe u slobodan promet), **držalac skladišta se može pojaviti pred carinskim organom kao lice zainteresovano za okončanje postupka carinskog skladištenja, stavljanjem predmetne robe u slobodan promet**, pri čemu je dužan da dokaže da je stekao pravo prodaje stvari, odnosno naplate potraživanja iz založene stvari, a ne samo da ima pravo zaloge na toj stvari.

U situaciji u kojoj se držalac carinskog skladišta (zalogoprimalac) legitimiše pred carinskim organom kao lice koje ima pravo raspolaganja nad robom čiji je vlasnik (zalagodavac) brisan iz registra APR, podnošenjem deklaracije za stavljanje predmetne robe u slobodan promet, isti je dužan da uz

deklaraciju priloži pravni osnov t.j. dokumentaciju neophodnu za sprovođenje zahtevanog carinskog postupka i to:

-dokaz da je stekao založno pravo nad predmetnom robom - ugovor o uskladištenju i

-dokaze da je stekao pravo prodaje - sudsku odluku kojom se nalaže prodaja stvari ukoliko je ista doneta ili, kada su u pitanju ugovori u privredi, dokaz da je na propisan način obavestio korisnika skladišta kao založnog dužnika o svojoj nameri da predmetnu robu proda.

U vezi sa načinom obaveštavanja lica koje je brisano iz registra APR, ukazujemo na odredbu člana 20. Zakona o privrednim društvima („Sl. Glasnik RS“ br. 36/11, 99/11 i 83/14), kojim je propisano da ako je dostava pismena društvu na adresu za prijem pošte, odnosno na adresu sedišta društva ako društvo nema registrovanu adresu za prijem pošte, putem preporučene pošiljke u smislu zakona kojim se uređuju poštanske usluge bila bezuspešna, smatraće se da je dostava te pošiljke uredno izvršena istekom roka od osam dana od dana drugog slanja te pošiljke, pod uslovom da je između ta dva slanja proteklo najmanje 15 dana.

Ovakav stav je zauzelo i Ministarstvo finansija – Sektor za carinski sistem i politiku u svojim aktima broj 483-00-00025/2013-17 od 11.02.2014. godine i broj 483-00-00047/2014-17 od 17.09.2014. godine.

(Akt Uprave carina broj 148-03-030-01-417/5/2013 od 26.09.2014. godine)